

PUNKT 1: IDENTIFIKATION AF STOFFET/BLANDINGEN OG AF SELSKABET/VIRKSOMHEDEN

1.1	Produktidentifikator	
	Produktnavn	Celatom® AFA, FN-1, FN-2, FN-6, MN-2, MN-23, MN-3, MN-4, MN-4HT, MN-47, MN-51, MN-53, MN-84
	Handelsnavne	Celatom® AFA, FN-1, FN-2, FN-6, MN-2, MN-23, MN-3, MN-4, MN-4HT, MN-47, MN-51, MN-53, MN-84
	Kemisk Navn	Natural Diatoméjord (Kieselgur)
	CAS nr.	61790-53-2 14808-60-7
	EF Nr.	612-383-7 238-878-4
	REACH-registreringsnr	Ikke relevant.
1.2	Anbefalet brug for kemikaliet samt begrænsninger for brug	
	Identificerede Anvendelser	Anvendelse som bærestof, en siliciumdioxidkilde eller som et funktionelt tilsætningsstof i malinger, kosmetik, plastik, gummi eller andre anvendelser.
	Frarådede Anvendelser	Anvendelse som filtreringshjælpemiddel i industrielle omgivelser.
1.3	Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet	
	Producent	EP Minerals, LLC 9785 Gateway Drive Reno, Nevada 89521 USA
	Telefon	+1-775-824-7600
	Fax	+1-775-824-7601
	E-mail (kompetent person)	inquiry.minerals@epminerals.com
	Importør	EP Minerals Europe GmbH & Co, KG Rehrhofer Weg 115 D-29633, Munster, Tyskland
	Telefon	+49 51 92 98970
	Fax	+49-51 92 989715
	E-mail (kompetent person)	EPME@epminerals.com
1.4	Nødtelefonnummer	
		Europa: +49 51 92 98970 (08:00– 17:00 CET) Talte sprog: Engelsk, Fransk og Tysk USA: +1-775-824-7600 (08:00– 17:00 PST)

PUNKT 2: FAREIDENTIFIKATION

2.1	Klassificering af stoffet eller blandingen	Dette produkt indeholder cristobalit (fin fraktion) ved: < 1% Afhængigt af typen af håndtering og anvendelse (f.eks. knusning, tørring), kan der dannes luftbåret fin fraktion krystallinsk siliciumdioxid. Længere tids indånding og/eller indånding af store mængder fin fraktion krystallinsk siliciumdioxid kan forårsage lungefibrose, i daglig tale kaldet silikose. De primære symptomer på silikose er hoste og åndenød. Erhvervsmæssig eksponering til fin fraktion krystallinsk siliciumdioxidstøv bør monitoreres og kontrolleres..
2.1.1	Forordning (EF) nr. 1272/2008 (CLP)	Ikke klassificeret som farlig ved levering/anvendelse.
2.2	Mærkningselementer	I henhold til Europa-parlamentets og Rådets forordning (EF) 1272/2008 (CLP)
	Produktnavn	Celatom® AFA, FN-1, FN-2, FN-6, MN-2, MN-23, MN-3, MN-4, MN-4HT,

	MN-47, MN-51, MN-53, MN-84
Indeholder:	Natural Diatoméjord , Kieselgur (amorphous) (< 1% Krystallinsk siliciumdioxid – Cristobalit (Støv, der kan ind og udåndes))
Farepiktogram(mer)	Ingen tildelte.
Signalord(er)	Ingen tildelte.
Faresætning(er)	Ingen tildelte.
Sikkerhedssætning(er)	Ingen tildelte.
2.3 Andre farer	Ingen

PUNKT 3: SAMMENSÆTNING AF/OPLYSNINGER OM INDHOLDSSTOFFER

3.1 Stoffer

EF Klassificering Forordning (EF) nr. 1272/2008 (CLP)

Kemisk identitet for substansen	Vikt %	CAS nr.	EF -nr.
Natural Diatoméjord (Kieselgur)	ca.100	61790-53-2	612-383-7
Indeholder: Quartz (Støv, der kan ind og udåndes), <1% fin fraktion af krystallinsk siliciumdioxid til SWeRF beregning	< 1	14808-60-7	238-878-4

3.2 Blandinger - Ikke relevant.

PUNKT 4: FØRSTEHJÆLPSFORANSTALTNINGER

4.1 Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Indånding

Ved vejrtrækningsbesvær: Flyt personen til et sted med frisk luft og sørg for, at vedkommende hviler i en stilling, som letter vejrtrækningen. Hvis der udvikles hudirritation, som vedbliver, skal der søges læge. Snyd næsen for at få støvet ud.

Hudkontakt

Fjern beklædning, og vask grundigt før brug. Vask angrebne hud med sæbe og vand. Ved hudirritation eller udslet: Søg lægehjælp.

Øjenkontakt

Skyl øjnene med vand i mindst 15 minutter, mens øjenlåget holdes åbent. Søg lægehjælp, hvis øjenirritationen udvikler sig eller vedbliver.

Indtagelse

Skyl munden. Giv masser af vand at drikke. Søg lægehjælp.

4.2 Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Længerevarende og/eller kraftig eksponering til fin fraktion krystallinsk siliciumdioxidholdigt støv kan forårsage silikose, en nodulær lungefibrose, som skyldes aflejring af fine inhalerbare partikler af krystallint siliciumdioxid i lungerne. Akut indånding kan medføre tørhed i næsepassagen og overbelastning af lunger, hoste og generel halsirritation. Kronisk indånding af støv skal undgås. Kan muligvis forårsage irritation af luftvejene.

4.3 Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Sandsynligvis unødvendig, men behandl om nødvendigt symptomatisk. Der er ingen specifik modgift. Flyt personen til et sted med frisk luft og sørg for, at vedkommende hviler i en stilling, som letter vejrtrækningen.

PUNKT 5: BRANDBEKÆMPELSE

- 5.1 Brandslukningsmidler**
Egnede Brandslukningsmidler Ikke-brandfarlig. Sluk med kuldioxid, pulver, skum eller vandtåge. Som egnet for omgivende ild.
Ikke Egnede Brandslukningsmidler Ingen.
- 5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen** Ikke-brandfarlig, Ikke-brændbar, Ikke eksplosionsfarlig.
- 5.3 Anvisninger for brandmandskab** Træf normale foranstaltninger mod brand og bekæmp den på en fornuftig afstand. Brandmænd skal bære fuld beskyttelsesdragt samt selvdevret åndedrætsværn.

PUNKT 6: FORHOLDSREGLER OVER FOR UDSLIP VED UHELD

- 6.1 Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer** Sørg for tilstrækkelig ventilation. Undgå støvdannelse. Undgå indånding af støv. Bær passende personligt beskyttelsesudstyr, undgå direkte kontakt. Brug passende åndedrætsværn, hvis teknisk styring ikke finder sted eller er utilstrækkelig.
- 6.2 Miljøbeskyttelsesforanstaltninger** Ingen særlige krav.
- 6.3 Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning** Fej spildte substanser op i beholdere, som om nødvendigt først fugtes for at forhindre støvdannelse. Anvend vakuumudstyr for opsamling af spild, hvis praktisk muligt. Skal overføres til en beholder til bortskaffelse.
- 6.4 Henvisning til andre punkter** se afsnit: 8, 13

PUNKT 7: HÅNDTERING OG OPBEVARING

- 7.1 Forholdsregler for sikker håndtering** Håndter emballerede produkter forsigtigt for at undgå utilsigtede lækager. Hvis du har behov for rådgivning om sikre håndteringsmetoder, bedes du rette henvendelse til din leverandør eller se vejledningen i bedste praksis, som omtalt i afsnit 16. Undgå støvdannelse. Ved utilstrækkelig udluftning anvendes åndedrætsværn. Undgå indånding af støv. Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenskyttelse/ ansigtsbeskyttelse
Undgå kontakt med hud, øjne og beklædning. Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen af dette produkt. Vask hænderne før pauser og efter endt arbejde.
- 7.2 Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed** Atmosfæriske koncentrationer skal minimeres og holdes så lave som praktisk muligt under grænseværdien for arbejdsmiljø.
Opbevaringstid Stabil under normale forhold. Opbevares et tørt sted.
Materialer, der skal undgås Holdes væk fra: Flussyre
- 7.3 Særlige anvendelser** se afsnit: 1.2

PUNKT 8: EKSPONERINGSKONTROL/PERSONLIGE VÆRNEMIDLER

- 8.1 Kontrolparametre**
8.1.1 Grænseværdier

STOF	CAS nr.	Grænseværdi (8t, ppm)	Grænseværdi (8t, mg/m ³)	Grænseværdi (15 min. ppm)	Grænseværdi (15 min. mg/m ³)	Anm
siliciumdioxid, Respirabelt krystallinsk	-	-	2	-	4	WEA
Genevoldende Støv	-	-	10	-	-	WEL; Indåndingsbart støv
Genevoldende Støv	-	-	4	-	-	WEL; Støv, der kan ind og udåndes

Kilde: WEA: Grænseværdier for stoffer og materialer - C.0.1 (2007), WEL: Grænseværdi (UK HSE EH40)

Anm: For tilsvarende grænseværdier i andre lande rettes henvendelse til en arbejdspsygiiker eller de lokale myndigheder

- 8.1.2 Biologisk grænseværdi** Ikke relevant.

<p>8.1.3 PNEC'er og DNEL'er</p>	<p>Ikke relevant. En kemikaliesikkerhedsvurdering i henhold til REACH blev ikke gennemført.</p>
<p>8.2 Eksponeringskontrol</p>	
<p>8.2.1 Passende fremstillingskontroller</p>	<p>Sørg for tilstrækkelig ventilation. Luftkoncentrationerne skal kontrolleres i overensstemmelse med grænseværdien for arbejdsmiljø. Undgå støvdannelse.</p>
<p>8.2.2 Individuelle beskyttelsesforanstaltninger, såsom personligt beskyttelsesudstyr (PPE)</p>	<p>Anvend de påkrævede personlige værnemidler. Tilmudset tøj skal vaskes, før det kan anvendes igen. Undgå kontakt med huden og øjnene. Undgå støvdannelse. Undgå indånding af støv.</p>
<p>Beskyttelse af øjne/ansigt</p>	<p>Bær beskyttelsesbriller med sidebeskyttelse (EN 166).</p>
<p></p>	
<p>Beskyttelse af hud</p>	<p>Brug hudskærmscreme før håndtering af produktet. Brug passende handsker, hvis forlænget hudkontakt er sandsynlig - Bær uigennemtrængelige handsker (EN 374).</p>
<p></p>	
<p>Åndedrætsværn</p>	<p>Luftkoncentrationerne skal kontrolleres i overensstemmelse med grænseværdien for arbejdsmiljø. Ved utilstrækkelig udluftning anvendes åndedrætsværn. Anbefales: Halv-ansigtsmaske (DIN EN 140), Filtertype P2/P3 ydelse på mindst 90%</p>
<p></p>	
<p>Farer ved opvarmning</p>	<p>Ikke relevant.</p>
<p>8.2.3 Foranstaltninger Til Begrænsning Af Eksponering Af Miljøet</p>	<p>Undgå vindspredning.</p>

PUNKT 9: FYSISK-KEMISKE EGENSKABER

<p>9.1 Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber</p>	
<p>Udseende</p>	<p>Gul-beige farve - Grå-hvid Pulver</p>
<p>Lugt</p>	<p>Lugtfri</p>
<p>Lugttærskel</p>	<p>Ikke tilgængelig.</p>
<p>pH</p>	<p>6-8 (10% Suspension)</p>
<p>Smeltepunkt/Frysepunkt</p>	<p>Ikke relevant.</p>
<p>Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval</p>	<p>Nedbrydes under kogepunktet ved (°C): >1300°C</p>
<p>Flammepunkt</p>	<p>Ikke-brandfarlig.</p>
<p>Fordampningshastighed</p>	<p>Ikke relevant.</p>
<p>Antændelighed (fast stof, luftart)</p>	<p>Ikke-brandfarlig.</p>
<p>Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser</p>	<p>Ikke-brandfarlig.</p>
<p>Damptryk</p>	<p>Ikke relevant.</p>
<p>Dampmassefylde</p>	<p>Ikke relevant.</p>
<p>Relativ massefylde</p>	<p>2.0 g/cm³ (H₂O = 1)</p>
<p>Opløselighed</p>	<p><2% Vand</p>
<p>Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand</p>	<p>Opløselig i: Flussyre</p>
<p>Selvantændelsestemperatur</p>	<p>Ikke tilgængelig.</p>
<p>Dekomponeringstemperatur</p>	<p>Ikke relevant</p>
<p>Viskositet</p>	<p>Ikke tilgængelig.</p>
<p>Eksplorative Egenskaber</p>	<p>Ikke relevant, Fast stof.</p>
<p>Oxiderende egenskaber</p>	<p>Ikke eksplosionsfarlig.</p>
<p>9.2 Andre oplysninger</p>	<p>Ikke oxiderende.</p>
	<p>Ingen.</p>

PUNKT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1	Reaktivitet	Stabil under normale forhold.
10.2	Kemisk stabilitet	Stabil under normale forhold.
10.3	Risiko for farlige reaktioner	Stabil under normale forhold.
10.4	Forhold, der skal undgås	Undgå kontakt med: Flussyre. Må ikke efterlades i aflukkede områder, hvis det er blandet med meget brandbart materiale, da varme kan ophobes over længere tid og det brandbare materiale til slut antændes.
10.5	Materialer, der skal undgås	Reagerer voldsomt med - Flussyre
10.6	Farlige nedbrydningsprodukter	Ingen farlige nedbrydningsprodukter er kendt.

PUNKT 11: TOKSIKOLOGISKE OPLYSNINGER

11.1	Oplysninger om toksikologiske virkninger	
	Akut toksicitet	
	Indtagelse	Ud fra de tilgængelige data leves der ikke op til klassificeringskriterierne.
	Indånding	Ud fra de tilgængelige data leves der ikke op til klassificeringskriterierne.
	Hudkontakt	Ud fra de tilgængelige data leves der ikke op til klassificeringskriterierne.
	Øjenkontakt	Ud fra de tilgængelige data leves der ikke op til klassificeringskriterierne.
	Hudætsning/-irritation	Ud fra de tilgængelige data leves der ikke op til klassificeringskriterierne.
	Alvorlig øjenskade/øjenirritation	Ud fra de tilgængelige data leves der ikke op til klassificeringskriterierne.
	Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering	Ud fra de tilgængelige data leves der ikke op til klassificeringskriterierne.
	Kimcellemutagenicitet	Ud fra de tilgængelige data leves der ikke op til klassificeringskriterierne.
	Kræftfremkaldende egenskaber	Ud fra de tilgængelige data leves der ikke op til klassificeringskriterierne.
	Reproduktionstoksicitet	Ud fra de tilgængelige data leves der ikke op til klassificeringskriterierne.
	Enkel STOT-eksponering	Ud fra de tilgængelige data leves der ikke op til klassificeringskriterierne.
	Gentagne STOT-eksponeringer	Ud fra de tilgængelige data leves der ikke op til klassificeringskriterierne.
	Aspirationsfare	Ud fra de tilgængelige data leves der ikke op til klassificeringskriterierne.
11.2	Andre oplysninger	Længerevarende og/eller kraftig eksponering til fin fraktion krystallinsk siliciumdioxidholdigt støv kan forårsage silikose, en nodulær lungefibrose, som skyldes aflejring af fine inhalerbare partikler af krystallint siliciumdioxid i lungerne. I 1997 konkluderede IARC (Det Internationale Kræftforskningscenter), at krystallinsk siliciumdioxid inhaleret fra erhvervsmæssige kilder kan forårsage lungekræft hos mennesker (kræftfremkaldende hos mennesker kategori 1). Det pointeres dog, at ikke alle industrielle forhold, ej heller alle typer af krystallinsk siliciumdioxid, kan mistænkes herfor. (IARC monografier omhandlende en evaluering af de kræftfremkaldende risici for mennesker, Silica, silicates dust and organic fibres, 1997, Vol. 68, IARC, Lyon, Frankrig.) I 2009 i monografi 100-serien bekræftede IARC sin klassificering af krystallinsk siliciumdioxidstøv i formerne kvarts og cristobalit (IARC Monographs, Volume 100C, 2012). I juni 2003 konkluderede SCOEL (EU's Videnskabelige Udvalg vedrørende Grænseværdier for Erhvervsmæssig Eksponering), at den primære effekt hos mennesker ved inhalation af fin fraktion krystallinsk siliciumdioxidstøv er silikose. Der er tilstrækkelig information til at konkludere, at den relative risiko for lungekræft er større hos personer med silikose (og angiveligt ikke i arbejdstagere uden silikose, som eksponeres til siliciumdioxidstøv i stenbrud og i den keramiske industri). Derfor vil en forebyggelse af frembrud af silikose også reducere risikoen for kræft... (SCOEL, SUM dok 94-final, juni 2003). Således er der dokumentationsmateriale, der understøtter det faktum, at en forhøjet kræft risiko er begrænset til de mennesker, som allerede lider af silikose. Beskyttelse af arbejdstagerne mod silikose skal sikres ved at overholde de eksisterende grænseværdier for erhvervsmæssig eksponering og implementere yderligere risikohåndteringsforanstaltninger, hvor det er nødvendigt (se afsnit 16 nedenfor).

PUNKT 12: MILJØOPLYSNINGER

12.1 Toksicitet	Ikke klassificeret som Marin Forurenende.
12.2 Persistens og nedbrydelighed	Ikke relevant.
12.3 Bioakkumulationspotentiale	Produktet har ikke potentiale for bioakkumulering. Nogle organismer ophober Si(OH) ₄
12.4 Mobilitet i jord	Produktet formodes at have lav mobilitet i jord.
12.5 Resultater af PBT- og vPvB-vurdering	Dette produkt er et uorganisk stof og opfylder ikke kriterierne for PBT og vPvB i henhold til bilag XIII i REACH.
12.6 Andre negative virkninger	Ingen kendte.

PUNKT 13: FORHOLD VEDRØRENDE BORTSKAFFELSE

13.1 Metoder til affaldsbehandling	Bortskaf tomme beholdere og affaldsstoffer på sikker vis. Bortskaf indhold i overensstemmelse med lokal, statslig eller national lovgivning.
13.2 Yderligere oplysninger	Emballageaffald: Fjern al emballage til genvinding eller affaldsbortskaffelse. Sørg for, at emballagen er helt tom, før den genvindes. Oplys forbrugeren om de mulige farer der er ved snavset, tom emballage til genvinding eller bortskaffelse.

PUNKT 14: TRANSPORTOPLYSNINGER

Ikke klassificeret som farlig ifølge 'Recommendations on the Transport of Dangerous Goods' af Forenede Nationer.

	ADR/RID / IMDG / ICAO/IATA Klasse
14.1 UN-nummer	Ikke relevant.
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	Ikke relevant.
14.3 Transportfareklasse(r)	Ikke relevant.
14.4 Emballagegruppe	Ikke relevant.
14.5 Miljøfarer	Ikke klassificeret som Marin Forurenende.
14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren	Ikke relevant.
14.7 Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden	Diatoméjord , Ingen særlige forholdsregler påkrævet.
14.8 Yderligere oplysninger	Ingen.

PUNKT 15: OPLYSNINGER OM REGULERING

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø	
15.1.1 EU-forordninger	Godkendelser og/eller Anvendelsesbegrænsninger
15.1.2 Nationale bestemmelser	Tyskland
15.2 Kemikaliesikkerhedsvurdering	Vandfareklasse: Ikke klassificeret En kemikaliesikkerhedsvurdering i henhold til REACH blev ikke gennemført.

PUNKT 16: ANDRE OPLYSNINGER

De følgende afsnit indeholder revisioner eller nye bemærkninger: 1-16.

Reference: Eksisterende sikkerhedsdatablad (SDS): Natural Diatoméjord (Kieselgur)

Uddannelsesråd: Arbejdere skal oplyses om tilstedeværelsen af krystallinsk siliciumdioxid og trænes i korrekt brug og håndtering af dette produkt i overensstemmelse med den gældende lovgivning. En kollektiv tværfaglig aftale om arbejdstageres sikkerhed og sundhed gennem god håndtering og brug af krystallinsk siliciumdioxid og siliciumdioxidholdige produkter, blev underskrevet den 25. april 2006. Denne autonome aftale, som modtager økonomisk støtte fra Europa-Kommissionen, er baseret på en vejledning i bedste praksis. Aftalens bestemmelser trådte i kraft den 25. oktober 2006. Aftalen blev offentliggjort i Den Europæiske Unions Tidende (2006/C 279/02). Aftalens tekst og bilag, inklusiv vejledningen i bedste praksis, er tilgængelig på <http://www.nepsi.eu> og giver nyttige oplysninger og vejledning til håndtering af produkter, som indeholder fin fraktion krystallinsk

SIKKERHEDSDATABLAD

Revision: 1.0 Dato: 10.08.2018

**I HENHOLD TIL EUROPA-PARLAMENTETS OG
RÅDETS (EF) FORORDNING 1907/2006 (REACH),
1272/2008 (CLP) OG 2015/830**

Natural Diatomaceous Earth (Kieselguhr)
Celatom® AFA, FN-1, FN-2, FN-6, MN-2, MN-23, MN-3, MN-4, MN-4HT,
MN-47, MN-51, MN-53, MN-84

siliciumdioxid. Litteraturhenvisninger er tilgængelige på anmodning fra EUROSIL, den europæiske forening af industrielle silica-producenter.

BILLEDTEKST

LTEL	Grænseværdi: Langtidseksponering
STEL	Grænseværdi (15 min)
DNEL	Afledt nuleffektniveau
PNEC	Beregnet nuleffekt-koncentration
PBT	PBT: Persistent, bioakkumulerende og toksisk
vPvB	vPvT: meget persistent og meget toksisk
OECD	Organisation for Økonomisk Samarbejde og Udvikling
SCOEL	EU's Videnskabelige Udvalg for Grænseværdier for Erhvervsmæssig Eksponering
IARC	Det Internationale Kræftforskningscenter
SWeRF	Størrelsesvægtet fin fraktion

Ansvarsfraskrivelse

Oplysninger indeholdt i denne publikation eller på anden måde meddelt til brugeren anses for at være korrekte og er afgivet i god tro, men det er op til brugeren selv at forsikre sig om produktets anvendelighed til hans specifikke formål. EP Minerals, LLC giver ingen garanti hvad angår produktets egnethed til et bestemt formål, og enhver underforstået garanti eller betingelse (lovfæstet eller på anden måde) er udelukket, med undtagelse af tilfælde hvor lovgivningen ikke tillader en sådan udelukkelse. EP Minerals, LLC er ikke ansvarlig for tab eller skader (andre end sådanne hidrørende fra død eller personskader forvoldt af et mangelfuldt produkt, såfremt dette bevises), som udspringer af tillid til disse oplysninger. Alle rettigheder forbeholdes.

Bilag til udvidet sikkerhedsdatablad (eSDS)

Ikke relevant. En kemikaliesikkerhedsvurdering i henhold til REACH blev ikke gennemført.